

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

ด้วยกรมปศุสัตว์ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยรับฟังความคิดเห็นเจ้าของช้าง ปางช้าง ผู้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับช้าง หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป เพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

บทนิยามคำว่า “ช้าง” “ช้างสำคัญ” “ช้างสีปลาด” “ช้างเนียม” “ช้างต้น” “ซากของช้าง” “ผลิตภัณฑ์ช้าง” “ปางช้าง” “ประกอบกิจการช้าง” “ความรูช้าง” “เครื่องหมายประจำตัวช้าง” “เครื่องหมายประจำซากของช้าง” “สมุดประจำตัวช้าง” “การทารุณกรรม” “การจัดสวัสดิภาพ” “เจ้าของ” “ค้ำ” “คณะกรรมการ” “นายทะเบียน” “สัตว์แพทย์” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “ผู้อนุญาต” “อธิบดี” และ “รัฐมนตรี”

๒.๒ หมวด ๑ ช้างสำคัญ ช้างสีปลาด ช้างเนียม (ร่างมาตรา ๖)

ผู้ใดมีช้างสำคัญ หรือช้างสีปลาด หรือช้างเนียม โดยเหตุที่ตนจับได้ หรือโดยแม่ช้างของตนตกหลูกออกมา หรือโดยเหตุอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ให้ช้างนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และต้องนำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระมหากษัตริย์ และจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ฯ พระราชทานบำเหน็จให้ตามสมควร และห้ามมิให้โอนกรรมสิทธิ์แก่กัน ทั้งโดยวิธีซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ หรือโดยวิธีอื่นอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งนี้ การนำขึ้นทูลถวายแด่พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

๒.๓ หมวด ๒ คณะกรรมการช้างแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๗ ถึงมาตรา ๑๒)

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการช้างแห่งชาติ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสารนิเทศ อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคน โดยให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) กำหนดองค์คณะของกรรมการช้างแห่งชาติ วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ในการกำหนดแผน มาตรการ และแนวทางในการคุ้มครองและอนุรักษ์ช้าง เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ในการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ประเมินผลการปฏิบัติการตามนโยบายและแผน และกำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติการตามนโยบายและแผน และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

๒.๓ หมวด ๓ การแจ้งและการขึ้นทะเบียน (ร่างมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๒)

๒.๓.๑ การแจ้งและการขึ้นทะเบียนช้าง และควาญช้าง

(๑) กำหนดให้เจ้าของช้างแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ช้างตกลูก และเมื่อมีการแจ้งแล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบ หรือสอบสวนว่าเจ้าของได้มาโดยถูกต้องและสุจริต จากนั้นสมุดประจำตัวช้าง พร้อมทำเครื่องหมายประจำตัวช้าง โดยห้ามมิให้นำช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่ามาแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อให้ได้สมุดประจำตัวช้าง

(๒) กำหนดให้เจ้าของช้าง หรือควาญช้างแจ้งการตายต่อนายทะเบียน สัตวแพทย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบสองชั่วโมงนับตั้งแต่เมื่อช้างตาย เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงได้ ทั้งนี้ ให้มาแจ้งภายในเจ็ดวันนับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง หรือช้างผู้ใดหายไปด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้เจ้าของหรือตัวแทนแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบเหตุ

(๓) กำหนดผู้ใดที่ประสงค์จะทำหน้าที่ควาญช้าง ให้แจ้งต่อนายทะเบียน เพื่อทำการขึ้นทะเบียน

(๔) กำหนดให้เจ้าของช้าง และควาญช้าง ต้องควบคุมดูแลช้างตกมันมิให้ช้างตกมันไปทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้อื่น เว้นแต่เป็นเหตุสุดวิสัย

๒.๓.๒ การแจ้งและการขึ้นทะเบียน ชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง

กำหนดให้ผู้ใดที่มีไว้ในครอบครองซึ่งชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ให้มาแจ้งการครอบครองพร้อมเอกสารการได้มาต่อนายทะเบียน เว้นแต่ผู้ครอบครองชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้างตามกฎหมายว่าด้วยงาช้าง และชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ตามลักษณะหรือขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด

๒.๔ หมวด ๔ การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช้าง (ร่างมาตรา ๒๓ ถึงมาตรา ๓๘)

(๑) กำหนดให้ผู้ใดจะประกอบกิจการช้าง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาต โดยใบอนุญาตให้มีอายุสามปี หากผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต

(๒) กำหนดให้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อในใบอนุญาต การย้ายสถานที่ประกอบกิจการช้างไปตั้ง ณ ที่อื่นนอกจากที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

(๓) กำหนดในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการช้างต่อไป ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกมีหนังสือแสดงความจำนงต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้

(๔) กำหนดให้ผู้ใดที่ทํานิติกรรม หรือโอนกรรมสิทธิ์ช้างให้แก่ผู้อื่น จะนำช้างไปยังจังหวัดอื่น ต้องแจ้งแก่นายทะเบียน เว้นแต่กรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น ให้ดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนภายหลังเมื่อเหตุนั้นสิ้นสุดลง

(๕) กำหนดให้ผู้ใดที่ประสงค์จะนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

๒.๕ หมวด ๕ การพักใช้ และเพิกถอนใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๔๕)

(๑) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่ง หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และหากผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตของอธิบดี ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

(๒) กำหนดให้ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว จะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกระงับใบอนุญาต

๒.๖ หมวด ๖ การป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพช้าง (ร่างมาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๕๐)

กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการทารุณกรรมช้างโดยไม่มีเหตุอันสมควร กำหนดให้เจ้าของปางช้างและเจ้าของช้าง ต้องจัดสวัสดิภาพให้แก่ช้างให้เหมาะสม กำหนดห้ามมิให้เจ้าของ หรือควาญช้าง ละทิ้งช้าง หรือปล่อยช้างไปในที่สาธารณะหรือเดินทางบนทางหลวงในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือโดยประการที่ทำให้ช้างเจ็บป่วย หรือขาดแคลนอาหาร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว หรือเพราะช้างนั้นมีอาการอันตราย และห้ามมิให้ผู้ใดนำช้างออกเร่ร่อนในที่สาธารณะ หรือท้องถนน เพื่อแสวงหาประโยชน์

๒.๗ หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๕๑ ถึงมาตรา ๕๔)

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้างที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือจับกุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ต้องมีหมายค้น ในกรณีเมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำในอาคารหรือสถานที่ หรือเมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้เข้าไป ซุกซ่อนตัวอยู่ในอาคารหรือสถานที่นั้น จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ต้องมีหมายจับ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุอื่นที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้ เพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๘ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๖๕)

กำหนดโทษอาญากรณีผู้ใดมีช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียมโดยแม่ช้างของตน ตกลูกมา หรือโดยเหตุอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี และไม่ได้นำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระมหากษัตริย์ ช้างตกลูกแล้วไม่เจ้านายทะเบียน หรือนำช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาแจ้ง...

มาแจ้งต่อนายทะเบียน เพื่อให้ได้สมุดประจำตัวช้าง ประกอบกิจการช้างโดยไม่ได้รับอนุญาต นำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง โดยไม่ได้รับอนุญาต และส่งออกช้างออกนอกราชอาณาจักร เป็นต้น

๒.๙ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๖๖ ถึงมาตรา ๗๒)

(๑) กำหนดให้ผู้ใดที่ครอบครองช้าง ซากของช้าง มีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์ช้าง อยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แจ้งต่อนายทะเบียนได้

(๒) กำหนดให้ผู้ใดที่ประกอบกิจการช้าง อยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย พร้อมแจ้งข้อมูล

(๓) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการค้าซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๔) กำหนดให้มีการแจ้งต่อนายทะเบียนในภายหลังได้ ในกรณีที่มีการปล่อยช้าง คืนสู่ธรรมชาติก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อให้นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ ยกเลิกตัวรูปพรรณช้างนั้นทันที โดยให้ช้างที่ปล่อยรวมถึงช้างที่เกิดจากการสืบพันธุ์ของช้างดังกล่าวเป็นสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(๕) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตามบทเฉพาะกาลประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่งเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบถ้วน

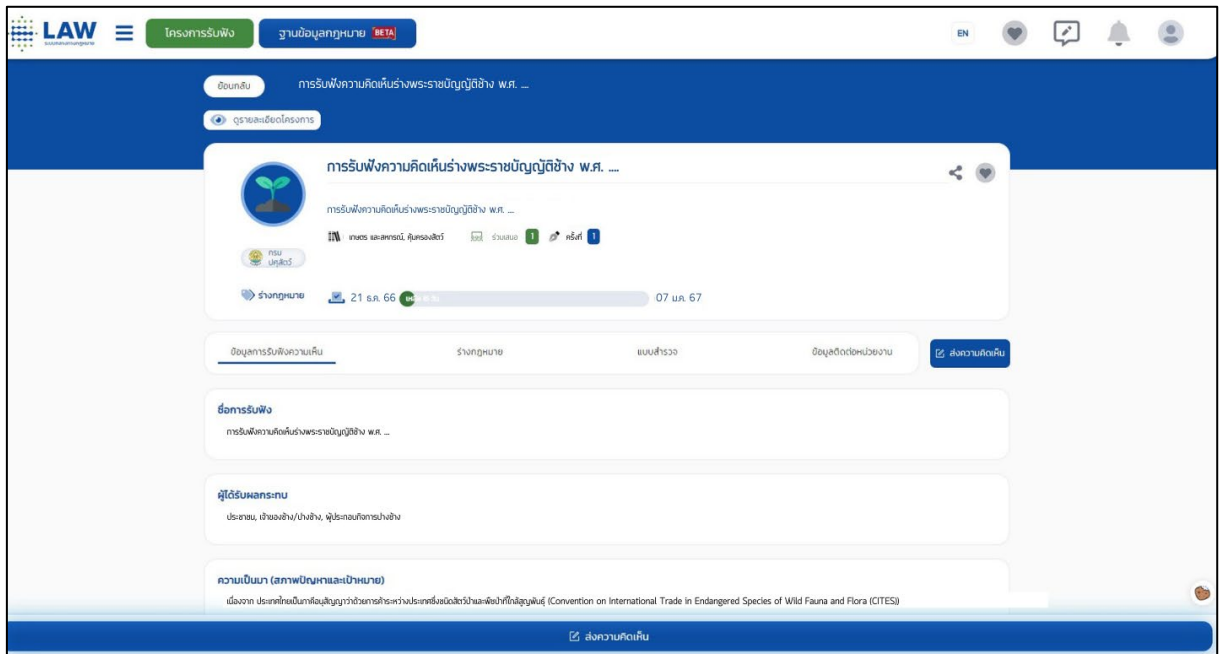
(๖) กำหนดระยะเวลาเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๑๐ อัตราค่าธรรมเนียม

กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการขอรับใบอนุญาต เพื่อเป็นกรอบในการออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมต่อไป

๒. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความเห็น

๑.๑ ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย เว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย <https://law.go.th> ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๗ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นระยะเวลา ๑๘ วัน ในการรับฟังความคิดเห็นมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๐ คน

๑.๒ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมปศุสัตว์ www.dld.go.th และเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย กรมปศุสัตว์ www.legal.dld.go.th ที่เชื่อมโยงไปยังระบบกลางทางกฎหมาย จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๗ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นระยะเวลา ๑๘ วัน

6.การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.
/ ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2566 - 7 มกราคม 2567

๑.๓ มีหนังสือไปยังผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับช้าง มูลนิธิ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับช้าง เช่น เจ้าของช้าง ปางช้าง ผู้ประกอบการปางช้าง มูลนิธิกองทุนรักษ์ช้าง มูลนิธิพระคชบาล มูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุรักษ์ช้างและสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโกลเด้น ไทรแองเกิ้ล เอเชียเนต เอเชียเนต มูลนิธิเพื่อนช้าง มูลนิธิช้างหัตถิรินทร์ มูลนิธิหัวใจรักษ์ช้าง มูลนิธิปันน้ำใจสู่ชาวดอย มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิบ้านช.ช้างชรา มูลนิธิคีนันช้างสุพรรณภูมิ สมาคมสหพันธ์ช้างไทย และ องค์การนอกภาครัฐ หรือ NGOs อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จำนวน ๑๑๖ แห่ง จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๗ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นระยะเวลา ๑๘ วัน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย เว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย <https://law.go.th> ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมปศุสัตว์ www.dld.go.th และเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย กรมปศุสัตว์ www.legal.dld.go.th

๑.๔ มีหนังสือไปยังหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขต ๑ - ๙ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด รวมถึงหน่วยงานของรัฐภายนอก ได้แก่ กรมการปกครอง และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ ได้แก่ สำนักกฎหมาย สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กองสารวัตรและกักกัน กองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ และสถาบันวิจัยและบริการสุขภาพช้างแห่งชาติ

- สำนักงานปศุสัตว์เขต ๑ - ๙ จำนวน ๙ แห่ง

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด จำนวน ๗๖ จังหวัด ได้แก่

ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมปศุสัตว์ (สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๑๔๑๕)

ที่ กษ ๐๖๐๔/ ๖๒๗๓๐

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

เรียน ปศุสัตว์เขต ๑ - ๙

ด้วย กรมปศุสัตว์ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลรักษาช้าง ให้ช้างเลี้ยงได้รับการเลี้ยงดูและมีการจัดสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม รวมถึงป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน การนำช้างมาเร่ร่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์ และการทารุณกรรมช้าง

กรมปศุสัตว์ ขอเรียนว่า เพื่อให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้นำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เผยแพร่ทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (<https://law.go.th/>) เว็บไซต์ของกรมปศุสัตว์ (www.dld.go.th) และเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย (<https://legal.dld.go.th/>) ระหว่างวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๗ ในกรณีนี้ จึงขอให้สำนักงานปศุสัตว์เขต แสดงความคิดเห็น และประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ทราบและเข้าไปแสดงความคิดเห็น ผ่านช่องทางการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ และ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

(นายบุญฤกษ์ ปิ่นประสงค์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

ร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

แบบแสดงความคิดเห็น

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมปศุสัตว์ (สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๑๔๑๕)

ที่ กษ ๐๖๐๔/ ว ๒๖๗/ตง

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

เรียน ปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

ด้วย กรมปศุสัตว์ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลรักษาช้าง ให้ช้างเลี้ยงได้รับการเลี้ยงดูและมีการจัดสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม รวมถึงป้องกันการนำช้างป่ามาสวมสิทธิเป็นช้างบ้าน การนำช้างมาเร่ร่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์ และการทารุณกรรมช้าง

กรมปศุสัตว์ ขอเรียนว่า เพื่อให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้นำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เผยแพร่ทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (<https://law.go.th/>) เว็บไซต์ของกรมปศุสัตว์ (www.dld.go.th) และเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย (<https://legal.dld.go.th/>) ระหว่างวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๗ ในการนี้ จึงขอให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด แสดงความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแจ้งข้อมูลให้เจ้าของช้าง ควาญช้าง และผู้ประกอบการปางช้างที่เกี่ยวข้อง แสดงความคิดเห็น ผ่านช่องทางการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ และ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

(นายบุญฤกษ์ ปิ่นประสงค์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

ร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

แบบแสดงความคิดเห็น

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๖๐๔/๖๒๖๗๓๔

๑๘

ธันวาคม ๒๕๖๖

กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

เรียน

ด้วยกรมปศุสัตว์ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลรักษาช้างบ้าน ให้ช้างเลี้ยงได้รับการเลี้ยงดูและมีการจัดสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม รวมถึง ป้องกันการนำช้างป่ามาผสมสิทธิเป็นช้างบ้าน การนำช้างมาเร่ร่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์ และการทารุณกรรมช้าง

กรมปศุสัตว์ ขอเรียนว่า เพื่อให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้นำร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. เผยแพร่ทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (<https://law.go.th/>) เว็บไซต์ของกรมปศุสัตว์ (www.dld.go.th) และเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย (<https://legal.dld.go.th/>) ระหว่างวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๗ ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ ท่าน แสดงความคิดเห็น ผ่านช่องทางการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ และ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในระยะเวลาดังกล่าว ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญญฤกษ์ ปิ่นประสงค์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมปศุสัตว์

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๑๔๑๕ (จิตาภา)

โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๑๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ legal4@dld.go.th

ร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

แบบแสดงความคิดเห็น

รายชื่อ...

รายชื่อหน่วยงานภายนอก

๑. ประธานมูลนิธิกองทุนรักษ์ช้าง
๒. ประธานมูลนิธิพระคชบาล
๓. ประธานมูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย
๔. ประธานมูลนิธิอนุรักษ์ช้างและสิ่งแวดล้อม
๕. ประธานมูลนิธิโกลเด้น ไทเเองเกิ้ล เอเชียเน เอเลเฟนท์
๖. ประธานมูลนิธิเพื่อนช้าง
๗. ประธานมูลนิธิช้างหัตถินทร์
๘. ประธานมูลนิธิหัวใจรักษ์ช้าง
๙. ประธานมูลนิธิปันน้ำใจสู่ชาวดอย
๑๐. ประธานมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า
๑๑. ประธานมูลนิธิบ้าน ช.ช้างชรา
๑๒. ประธานมูลนิธิคีนช้างสู่ธรรมชาติ
๑๓. นายกสมาคมสหพันธ์ช้างไทย
๑๔. กรรมการผู้จัดการบริษัทซาฟารีเวิลด์ จำกัด มหาชน
๑๕. ผู้จัดการวังช้างอยุธยาแลเพนียด
๑๖. ผู้จัดการตลาดน้ำอโยธยา
๑๗. ประธานกรรมการบริษัทนิว ไทย โอเชียน จำกัด
๑๘. ประธานกรรมการบริษัท ตง ฟาง เหมย จิง จำกัด (หมู่บ้านชาวเขา พัทยา)
๑๙. ปางช้างเอเลเฟ้น จังเกิ้ล แซงค์ซัวร์ สาขาเกาะสมุย
๒๐. ผู้จัดการสวนไทย พัทยา
๒๑. ผู้จัดการสวนนงนุช
๒๒. ผู้จัดการสวนช้างไทไท
๒๓. ผู้จัดการแคมป์ช้างพัทยา
๒๔. ผู้จัดการสวนเสือศรีราชา
๒๕. ผู้จัดการแคมป์ช้างบ้านช้างไทย
๒๖. ผู้จัดการแคมป์ช้างบ้านควาญช้าง
๒๗. ผู้จัดการแคมป์ช้างชุดิมนต์
๒๘. ผู้จัดการแคมป์ช้างไก่อแบ้มชัย
๒๙. ผู้จัดการแคมป์ช้างบ้าน
๓๐. ผู้จัดการฟาร์มจระเข้สมุทรปราการ
๓๑. ผู้อำนวยการสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย)
๓๒. ผู้จัดการโรงแรมเดอะจางเกิ้ล เฮาส์

๓๓. นายกองคํการบรหการส่วนจ้งหวัดสุรลนทร (ศูนยคชศลคษา)
๓๔. ผู้อํนวยการองคํการสวณสัตรว้แหงประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ
๓๕. ผู้อํนวยการองคํการอุตสาหการรรมปาไม้
๓๖. ผู้จัดการปางช้างแม่ตะมาน
๓๗. ผู้จัดการปางช้างแม่แตง
๓๘. ผู้จัดการปางช้างแม่สา
๓๙. นางสาวรชนี คํบุญเรอง (Elephant Retirement Park)
๔๐. ผู้จัดการปางช้างรลมาร (Bamboo elephant family care)
๔๑. หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ่นส่วน จํกัถ รานตอง เอลเลเฟนทส์ เทรนนลนคอร
๔๒. ผู้จัดการปางช้าง (Blue Daily Elephant Care)
๔๓. การรรมการผู้จัดการ บรหษท กาญจนา เอลเลเฟนท์ แซงช่วรล จํกัถ
๔๔. ผู้จัดการปางช้างแม่วาง
๔๕. หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ่นส่วนจํกัถทว้รช้างสเปเชล
๔๖. ผู้จัดการปางช้าง (Into the Wild Elephant Camp)
๔๗. ผู้จัดการปางช้าง (Karen Elephant Oasis)
๔๘. การรรมการผู้จัดการ บรหษท ภัทรเอลเลเฟนฟาร์ม จํกัถ
๔๙. ผู้จัดการปางช้าง (Kerchor Elephant Eco Park)
๕๐. ผู้จัดการปางช้างภูตะวัน
๕๑. ผู้จัดการปางช้าง (Maerim elephant sanctuary)
๕๒. ผู้จัดการปางช้างห้วยหอย
๕๓. หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ่นส่วน จํกัถ เอลลลเฟนท์ เทรล
๕๔. ผู้จัดการปางช้าง (Patarā Elephant Conservation)
๕๕. ผู้จัดการปางช้างภูवल
๕๖. ผู้จัดการปางช้างโชคชัย
๕๗. ผู้จัดการปางช้างบ้านช้างเอลเลเฟนท์ปาร์ค (Baanchang Elephant Park)
๕๘. หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ่นส่วน จํกัถ มาเจสติก อลเลเฟนท์ โปรเจคท
๕๙. ผู้จัดการปางช้าง (Elephants at home)
๖๐. ผู้จัดการปางช้างวรเดช (ห้างหุ่นส่วนจํกัถ ปลเอน แอดเวนเจอร์)
๖๑. ผู้จัดการปางช้าง (Elephant Rescue Park)
๖๒. การรรมการผู้จัดการ บรหษท โชคทว้มีดี จํกัถ (Chiangmai Elephant Home)
๖๓. ผู้จัดการปางช้างช้างชล (Chang Chill)
๖๔. หุ่นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ่นส่วนจํกัถ ไทยอลเลเฟนท์โฮม

๖๕. ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างในป่าบ้านห้วยผักกูด
๖๖. หัวหน้าผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด กะเหรี่ยงเลี้ยงช้าง
๖๗. ผู้จัดการปางช้างอนันตรารีสอร์ท
๖๘. ผู้จัดการปางช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร
๖๙. ผู้จัดการปางช้างเผือก
๗๐. ผู้จัดการปาง (Twin Camp Chang)
๗๑. ผู้จัดการปาง (Thom's Pai Elephant Camp Tours)
๗๒. ผู้จัดการปาง (Noi's elephant camp)
๗๓. ผู้อำนวยการศูนย์บริหารช้างบุญรอด
๗๔. ผู้จัดการปางช้างไทรโยค
๗๕. ผู้จัดการแคมป์ช้างทวีชัย
๗๖. ผู้จัดการแคมป์ช้างวังโพ
๗๗. ผู้อำนวยการศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย เขาใหญ่
๗๘. ผู้จัดการปางช้างมหาวังช้าง
๗๙. ผู้จัดการลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน
๘๐. ผู้จัดการหมู่บ้านช้างดำเนินสะดวก
๘๑. ผู้จัดการปางช้างเผือกดำเนินสะดวก
๘๒. ผู้จัดการหมู่บ้านช้างหัวหิน
๘๓. ผู้อำนวยการองค์การพิทักษ์สัตว์แห่งโลก (World Animal Protection Thailand)
๘๔. ผู้จัดการปางช้างกินรี
๘๕. ผู้จัดการปางช้างพระใหญ่ช้างไทย
๘๖. ผู้จัดการปางช้างไอแลนด์ ซาฟารี ภูเก็ต
๘๗. ผู้จัดการปางช้างสยามนิรมิตร ภูเก็ต
๘๘. ผู้จัดการปางช้างกมลา
๘๙. กรรมการผู้จัดการ บริษัท ภูเก็ตแฟนตาซี จำกัด (มหาชน)
๙๐. ผู้จัดการปางช้างภูวราทัวร์ (Puvara Tour)
๙๑. ผู้จัดการปางช้าง (Anda Adventure Elephant Camp)
๙๒. ผู้จัดการปางช้าง (Phang Nga Elephant Park)
๙๓. ผู้จัดการปางช้างวาสนาทัวร์
๙๔. ผู้จัดการปางช้าง (Win Elephant Tour Khao Sok)
๙๕. ผู้จัดการปางช้างทองสุข
๙๖. ผู้จัดการปางช้างอโยธยา
๙๗. ผู้จัดการปางช้างเขาพนมเบญจา จังเกิ้ล เทรคกิ้ง

๙๘. ผู้จัดการปางช้างห้วยโต้ว วอเตอร์พอล ซาฟารี
๙๙. ผู้จัดการปางช้างอ่าวนาง กระบี่
๑๐๐. ผู้จัดการปางช้างเขาวงกต ซาฟารี
๑๐๑. ผู้จัดการปางช้าง (Funny Day Safari)
๑๐๒. ผู้จัดการปางช้างหน้าเมือง ซาฟารี ปาร์ค
๑๐๓. ผู้จัดการปางช้างบ้านช้าง เขาศก
๑๐๔. ผู้จัดการปางช้าง (I Love Elephant Samui)
๑๐๕. ผู้จัดการปางช้างเอเลเฟ่น จังเกิ้ล แสงค์ซวีร์ สาขาเกาะสมุย
๑๐๖. กรรมการผู้จัดการ บริษัทสมุย เอลิเฟนธ์ แสงค์ซวีร์ จำกัด
๑๐๗. ผู้จัดการปางช้างบ้านไต้ เกาะพะงัน (Tawan Elephant Trekking)
๑๐๘. ผู้จัดการบ้านเพราะช้าง
๑๐๙. ผู้จัดการปางช้างแม่สิน
๑๑๐. นายธวัช ไหมสวัสดิ์
๑๑๑. นายณัฐกิจ ชุมเชื้อ
๑๑๒. นายประหยัด ไชยสิทธิ์
๑๑๓. นายวิเชียร เพชรสุทธิ
๑๑๔. ผู้จัดการปางช้างเผือกหาดใหญ่
๑๑๕. ผู้อำนวยการสวนสัตว์สงขลา
๑๑๖. ผู้จัดการหมู่บ้านช้างหัวหิน

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

- ๑) เจ้าของช้าง
- ๒) ควาญช้าง
- ๓) ผู้ประกอบกิจการปางช้าง
- ๔) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๕) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๖) องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ / มูลนิธิ / NGOs
- ๗) ประชาชนทั่วไป

๔. ผลการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

- (๑) จากวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์หน่วยงาน มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๒๕ คน
- (๒) จากวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๐ คน

รวมทั้งสิ้น ๓๕ คน

สรุปผล...

สรุปผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถาม			
ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น
๑. ท่านเห็นว่า คำนียาม คำว่า "ช้าง" หมายความว่า ช้างที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และช้างที่มีตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ ยกเว้นช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๘๐ % (๒๘ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)	๘.๖ % (๓ คน)
๒. ท่านเห็นว่า คำนียามคำว่า “ซากของช้าง” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนต่าง ๆ ของช้างที่ตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงชิ้นส่วนหรือสิ่งใด ๆ ที่ได้จากช้าง ไม่ว่าจะยังมีชีวิตอยู่หรือตายแล้ว และ คำว่า “ผลิตภัณฑ์ช้าง” หมายความว่า สิ่งที่ทำขึ้นจากซากของช้าง และให้หมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดที่ทำขึ้น หรือแปรรูปหรือมีส่วนประกอบหรือมีส่วนผสมจากซากของช้าง หรือสิ่งใด ๆ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๘๒.๘ % (๒๙ คน)	๘.๖ % (๓ คน)	๘.๖ % (๓ คน)
๓. ท่านเห็นว่า คำนียามคำว่า “ปางช้าง” หมายความว่า สถานที่เลี้ยงช้าง และคำว่า “ประกอบกิจการช้าง” หมายความว่า การประกอบกิจการเกี่ยวกับช้าง เพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากช้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๘๐.๐ % (๒๘ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)	๘.๖ % (๓ คน)
๔. ท่านเห็นว่า คำนียามอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๘๐.๐ % (๒๖ คน)	๑๑.๔ % (๖ คน)	๘.๖ % (๓ คน)
๕. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่มีช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม ไม่ว่าด้วยเหตุที่จับช้างได้ หรือแม่ช้างของตนตกออกมา หรือโดยเหตุอื่น ให้ช้างนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยต้องนำขึ้นทูลถวายแด่พระมหากษัตริย์นั้น มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๗๑.๔ % (๒๕ คน)	๑๗.๒ % (๖ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๖. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้มี คณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการช้างแห่งชาติ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสารนิเทศ อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์ป่าไม้ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านช้าง สัตวแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับช้าง	๖๘.๖ % (๒๔ คน)	๒๐.๐ % (๗ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)

สรุปผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถาม			
ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น
สมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับช้าง ผู้เลี้ยงช้าง หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับช้าง จำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร			
๗. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้เจ้าของช้างไปแจ้งต่อนายทะเบียน เมื่อช้างตกหลุมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ช้างตกหลุม และให้นายทะเบียน ตรวจสอบหรือสอบสวนว่าเจ้าของได้มาโดยถูกต้องและสุจริต จากนั้น ให้ออกสมุดประจำตัวช้าง พร้อมทำเครื่องหมายประจำตัวช้างที่ช้างนั้น โดยให้เจ้าของสัตว์รับผิดชอบราคาในการจัดหาเครื่องหมายประจำตัว ช้าง และต้องเลี้ยงดูช้างตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูช้างตาม ที่อธิบดีประกาศกำหนด มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๖๘.๖ % (๒๔ คน)	๒๐.๐ % (๗ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๘. ตามร่างมาตรา ๓ กำหนดให้ยกเลิกกฎหมาย ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ และ พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดให้ ช้าง เป็นสัตว์พาหนะที่ต้องจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ จากนายทะเบียน ซึ่งในร่างมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้เจ้าของช้างมาขึ้นทะเบียนช้างต่อทะเบียนเช่นกัน จึงอาจมี ผลทำให้เจ้าของช้างต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนช้างตามกฎหมาย ทั้ง ๒ ฉบับ ดังนั้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากจะกำหนดยกเลิก สัตว์พาหนะ ประเภท ช้าง ออกจากพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ เพื่อให้เจ้าของช้างมาดำเนินการขึ้นทะเบียนช้างภายใต้ร่าง พระราชบัญญัตินี้ฉบับเดียว (ทั้งนี้ ช้างซึ่งได้จดทะเบียนตัวรูปพรรณ ตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก่อนร่าง พระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. มีผลใช้บังคับ ให้ถือเป็นช้างตามร่าง พระราชบัญญัตินี้ โดยให้มาแจ้งการครอบครองต่อนายทะเบียน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๖๖))	๗๔.๓ % (๒๖ คน)	๑๔.๓ % (๕ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๙. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้เจ้าของช้าง หรือควาญช้าง แจ้งการตาย ของช้างต่อนายทะเบียน สัตวแพทย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน สิบสองชั่วโมงนับตั้งแต่เมื่อช้างตาย เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจ ก้าวล่วงได้ ให้มาแจ้งภายในเจ็ดวันนับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๔๕.๗ % (๑๖ คน)	๔๒.๙ % (๑๕ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)

สรุปผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถาม			
ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น
๑๐. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ กรณีที่ช้างหายไป เจ้าของช้าง หรือตัวแทน ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบเหตุ และภายหลังเมื่อได้ช้างมา ให้แจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้คืน และ ในกรณีที่ไม่ได้ช้างคืน ให้เจ้าของส่งสมุดประจำตัวช้างคืนแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวัน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๗๗.๒ % (๒๗ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๑. ท่านเห็นว่า การกำหนดยกเว้นให้ผู้ที่ครอบครองซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ตามกฎหมายว่าด้วยงาช้าง และผู้ที่ครอบครองซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ตามลักษณะหรือขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด ไม่ต้องมาแจ้งการครอบครองการได้มาต่อนายทะเบียน และขออนุญาตค้าซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้างต่อนายทะเบียน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๖๐.๐ % (๒๑ คน)	๒๘.๖ % (๑๐ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๒. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการช้างมีอายุ ๓ ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต มีความเหมาะสมหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	๖๘.๖ % (๒๔ คน)	๒๐.๐ % (๗ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๓. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่จะนำช้างไปยังจังหวัดอื่น ต่อนายทะเบียนทุกครั้งที่จะนำช้างไป เว้นแต่กรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น ให้ดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนภายหลังเมื่อเหตุนั้นสิ้นสุดลง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๖๕.๗ % (๒๓ คน)	๒๒.๙ % (๘ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๔. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่มีประสงค์จะนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้โดยเฉพาะ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๗๔.๓ % (๒๖ คน)	๑๔.๓ % (๕ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๕. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ที่จะส่งออกนอกราชอาณาจักร ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อการคุ้มครองช้าง การอนุรักษ์ช้าง หรือเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ที่กระทำโดยทางราชการ หรือเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งกระทำโดยรัฐบาลเท่านั้น และกรณีผู้ซึ่งมิใช่ราชการหรือรัฐบาล ให้กระทำได้เฉพาะกรณีเป็นการส่งออกจัดการแสดงนิทรรศการ เพื่อการเผยแพร่ประเทศไทยเป็นการชั่วคราวได้คราวละห้าปี ขอยกยาระยะเวลาได้คราวละห้าปี แต่รวมระยะเวลาทั้งสิ้นได้ไม่เกินสิบห้าปี โดยต้องจัดวางหลักประกันตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตในอัตราไม่น้อยกว่าราคาประเมินของช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ไว้กับกรมปศุสัตว์ โดยผู้รับอนุญาตให้ส่งออกต้อง	๗๔.๓ % (๒๖ คน)	๑๔.๓ % (๕ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)

สรุปผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจากแบบสอบถาม			
ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แสดงความคิดเห็น
ดำเนินการนำช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้างนี้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรและส่งมอบให้กรมปศุสัตว์ภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร			
๑๖. ท่านเห็นว่า การกำหนดห้ามมิให้ผู้ใด นำช้าง ละทิ้งช้าง หรือปล่อยช้างไปในที่สาธารณะหรือเดินทางบนทางหลวง หรือกระทำการใด ในลักษณะที่อาจทำให้ช้าง ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือโดยประการที่ทำให้ช้างเจ็บป่วย หรือขาดแคลนอาหาร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว หรือเพราะช้างนั้นมีอาการอันตราย และห้ามมิให้นำช้างออกเร่ร่อนในที่สาธารณะ หรือท้องถนน เพื่อแสวงหาประโยชน์ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	๘๐.๐ % (๒๘ คน)	๘.๖ % (๓ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)
๑๗. สภาพบังคับอาญาโทษจำคุก โทษปรับ และริบทรัพย์สิน (ร่างมาตรา ๖๖ ถึงร่างมาตรา ๗๒) เหมาะสมแล้วหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	๗๔.๓ % (๒๖ คน)	๑๔.๓ % (๕ คน)	๑๑.๔๐ % (๔ คน)
๑๘. อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ท้ายบัญชีร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	๕๔.๓ % (๑๙ คน)	๓๔.๓ % (๑๒ คน)	๑๑.๔ % (๔ คน)

*ระบบกลางทางกฎหมายสามารถให้ความเห็นได้โดยไม่ต้องระบุว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
๑. ท่านเห็นว่า คำนิยาม คำว่า “ช้าง” หมายความว่า ช้างที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และช้างที่มีตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ ยกเว้นช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากช้างบ้าน ต้องขึ้นทะเบียนและมีเอกสารตัวรูปพรรณช้างทุกเชือก - เพราะช้างสีปลาด ช้างเนียม ช้างสำคัญ มีหมวด ๑ โดยเฉพาะ และมีมาตรา ๖ ซึ่งระบุชัดเจนแล้วว่าให้ตกเป็นของแผ่นดิน - คำนิยามครอบคลุม และเข้าใจง่าย - ไม่ทับซ้อนกับกฎหมายอื่น - เนื่องจากช้างตามพระราชบัญญัตินี้เป็นช้างเลี้ยง หรือช้างบ้านไม่ใช่ช้างป่าที่อาศัยอยู่ตามธรรมชาติ - เนื่องจากเป็นคำนิยามที่สามารถแบ่งประเภทของช้างตามพระราชบัญญัติได้อย่างชัดเจน - เนื่องจากประเทศไทยมีช้างเลี้ยงและช้างป่า มีกฎหมายรองรับมานานในส่วน of ช้างสำคัญช้างสีประหลาดหรือช้างเนียมก็เช่นกัน ต่างมีประเพณีการดูแลการจำแนกแตกต่างกัน มาแต่โบราณถือเป็นภูมิปัญญาที่มีพลวัตมาตามยุคสมัยเหมาะสมดีอยู่แล้ว	- ช้างสำคัญดังกล่าว หากเป็นช้างป่า จะมีความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดคำนิยาม “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิด และดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว ซึ่งตามคำนิยามสัตว์ป่าดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงช้างสำคัญ ช้างสีปลาด ช้างเนียมตามพระราชบัญญัติ สำหรับรักษาช้างป่า พุทธศักราช ๒๔๖๔ ที่เป็นช้างป่าด้วย ดังนั้นการกำหนดให้คำนิยามตามร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. ในร่างมาตรา ๔ ว่า “... ยกเว้น	- “ช้าง” ควรรวมช้างสำคัญ ช้างสีปลาด และช้างเนียมไว้ด้วย เมื่อมีการพิสูจน์ทราบโดยละเอียดแล้วค่อยนำมาแยกแยะในภายหลัง และเพื่อป้องกันการฉวยประโยชน์ด้วยการซื้อช้างจากชาวบ้านที่ไม่ทราบ

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		ช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม” นั้น จึงเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่า และแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ทั้งนี้ จึงเห็นควรให้ตัดข้อความคำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม” ออกเพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของผู้แทน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้ตั้งข้อสังเกตในประเด็นของร่างมาตรา ๖ เรื่องการจะจับช้างป่า ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง มีอาการกระทำได้ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	
๒. ท่านเห็นว่า คำนีямคำว่า “ซากของช้าง” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนต่าง ๆ ของช้างที่ตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงชิ้นส่วนหรือสิ่งใด ๆ ที่ได้จากช้างไม่ว่าจะยังมีชีวิตอยู่หรือตายแล้ว และคำว่า “ผลิตภัณฑ์ช้าง” หมายความว่า	- สอดคล้องกับกฎหมายของกรมปศุสัตว์ เช่น พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - สอดคล้องกับ นิยามคำว่า “ซากสัตว์” และ “สิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป” ตาม พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	- การแยกคำว่า ผลิตภัณฑ์ช้าง ออกจากคำว่า ซากของช้าง อาจจะทำให้เกิดช่องโหว่ในการเลียงบาลี ให้ผู้ครอบครองหรือจำหน่ายซากช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างหรือไม่ จากการตีความตามกฎหมายที่ได้นิยามไว้ เช่น มาตรา ๖๖ , มาตรา ๕๑ (ค)	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
สิ่งที่ทำขึ้นจากซากของช้าง และให้หมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดที่ทำขึ้นหรือแปรรูปหรือมีส่วนประกอบหรือมีส่วนผสมจากซากของช้าง หรือสิ่งใด ๆ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- การกำหนดโดยรัฐมนตรีมีความเหมาะสมเนื่องจากมาจากความเห็นของคณะกรรมการช้างแห่งชาติ - เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากซากของช้างนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม แต่ก็ต้องไม่ได้หมายถึงการกระทำเดียวกันกับช้างป่าซึ่งเป็นสัตว์อนุรักษ์และต้องคุ้มครอง - เนื่องจากสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากช้าง หรือได้ประโยชน์จากช้าง ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของช้างสมควรได้รับการอนุญาต เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิและสวัสดิภาพต่างๆ ของช้างไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม	- ซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ถ้าหมายถึงงาช้าง และ งาช้างที่แปรรูป การกำหนดมาตรการควบคุมผู้ค้า จะเข้าซ้อนกับพระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. 2558	
๓. ท่านเห็นว่า คำนิยามคำว่า “ปางช้าง” หมายความว่า สถานที่เลี้ยงช้าง และคำว่า “ประกอบกิจการช้าง” หมายความว่า การประกอบกิจการเกี่ยวกับช้าง เพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากช้าง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากคำนิยามได้แยกรายละเอียดอย่างชัดเจนแล้ว - สอดคล้องกับการกำหนดเรื่อง การค้าในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - เนื่องจากความหมายดังกล่าวเป็นคำที่ใช้จนเป็นที่รับรู้ของคนทั่วไปแล้ว - เห็นควรให้เพิ่มการครอบคลุมถึงปางที่ใช้เป็นสถานที่สงเคราะห์ช้าง แม้ไม่ได้มีการแสดง	- อยากให้คำนึงถึงคำนิยามสำหรับคนที่เลี้ยงช้างเป็นอาชีพสืบต่อมาจากบรรพบุรุษเป็นการเลี้ยงภายในครอบครัว ปางช้างได้เคยมีคำจำกัดความไว้และเห็นว่าเหมาะสม คือ ปางช้าง (elephant facility) หมายถึง สถานที่ที่มีการประกอบกิจการเลี้ยงหรือรวบรวมช้าง เพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการอื่นที่แสวงหาประโยชน์จากช้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการในทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม	- เดิมคำว่าปางช้าง หมายถึง ที่พักช้าง แต่ได้ถูกนำมาใช้จนเป็นคำที่เข้าใจกันได้ว่าเป็นสถานที่ประกอบกิจการช้าง เพื่อการท่องเที่ยวแล้ว - ประชาชนทั่วไปควรได้สิทธิ์ในการดูช้างที่อยู่ภายใต้การดูแลตามวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มคนที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของกลุ่มคน

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
	แต่ก็เปิดรับการบริจาค หรือหารายได้จากช้างที่เลี้ยงไว้ด้วย	- ควรหาคำที่เหมาะสมกว่า เช่น คุ่มช้าง หรือหาเพิ่มจากผู้รู้ทางอักษรศาสตร์ - มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. ๖๔๑๓ - ๒๕๖๓ การปฏิบัติที่ดีสำหรับปางช้าง ให้คำนึงว่าช้าง (elephant facility) หมายถึง สถานที่ที่มีการประกอบกิจการเลี้ยงหรือรวบรวมช้างเพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการอื่นที่แสวงหาประโยชน์จากช้าง ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการในทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการกำหนดนิยามดังกล่าวอาจสร้างความไม่ชัดเจนแก่ประชาชน - ยังไม่ครอบคลุมช้างบ้านทั่วประเทศ เพราะยังมีช้างบางประเภทที่มีได้แสดงตัวว่าถูกหาประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ควรหาคำนิยามที่ครอบคลุมมากกว่านี้	แต่อาจต้องมีมาตรการและมาตรฐานในการดูแลสัตว์ป่า อย่างเป็นรูปธรรมและได้รับการรองรับจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมตรวจสอบ การดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไป ภายใต้กฎหมายการทารุณกรรมสัตว์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วย - การเลี้ยงช้าง โดยไม่ได้เข้าสู่ระบบปางช้าง จะมีได้หรือไม่ และผลทางกฎหมายจะเป็นเช่นใด
๔. ท่านเห็นว่า คำนิยามอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- คำนิยามตามมาตรา ๔ ดังกล่าวมีความครอบคลุม และชัดเจนแล้ว รวมถึงสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - การวางแนวทางในการดูแลช้างในเบื้องต้นมีความครอบคลุมแล้ว	- <u>กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช</u> ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนด คำนิยาม คำว่า “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิด และดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความ	- คำว่า “การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ช้างได้รับความทุกข์ทรมาน ฯ สามารถตีความได้ ๒ แบบ

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		รวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว ซึ่งตามคํานิยามสัตว์ป่าดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงช้างสำคัญ ช้างสีประหลาด ช้างเนียม ตามพระราชบัญญัติ สำหรับรักษาช้างป่า พุทธศักราช ๒๕๖๔ ที่เป็นช้างป่าด้วย ดังนั้น การกำหนดให้คํานิยามตามร่างพระราชบัญญัติ ช้าง พ.ศ. ในร่างมาตรา ๔ ว่า “... ยกเว้น ช้างซึ่งเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการ สงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีประหลาด หรือช้างเนียม” นั้น จึงเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการ สงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่า และ แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ทั้งนี้ จึงเห็นควรให้ ตัดข้อความคำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึงช้างสำคัญ ช้างสีประหลาด หรือช้างเนียม” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของผู้แทน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้	๑. เพราะอย่างไรก็ดีปัจจุบัน มีการซื้อขายช้างที่มีลักษณะ คล้ายช้างเผือกเพื่อถวายพระ เจ้าอยู่หัวเอารางวัล ในขณะที่ การชี้ว่าช้างใดเป็นช้างเผือก หรือไม่เป็นเรื่องของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งหายากในสมัยปัจจุบัน ๒. ยังขาดคํานิยามที่ต้องเพิ่มเติม คือคำว่า ปลอยช้างคืนสู่ธรรมชาติ

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		ตั้งข้อสังเกตในประเด็นของร่างมาตรา ๖ เรื่อง การจะจับช้างป่า ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง มีอาการกระทำได้ และมีความผิดตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ - ความรู้ช้าง ควรรวมทุกชาติเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย และอาจมีการระบุ เชื้อชาติ ชนชาติ ด้วย โดยต้องมีการขึ้นทะเบียนความรู้ช้าง เพื่อการควบคุม สวัสดิภาพ และ ความเป็นอยู่ที่ดีของช้าง	
๕. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่มีช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม ไม่ว่าด้วยเหตุที่จับช้างได้ หรือแม่ช้างของตนตกออกมา หรือโดยเหตุอื่น ให้ช้างนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยต้องนำขึ้นทูลถวายแด่พระมหากษัตริย์นั้น มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากช้างสำคัญ ช้างสีประหลาด หรือช้างเนียม เป็นช้างหายาก หากไม่มีกำหนดมาตรานี้ขึ้น อาจทำให้ช้างเหล่านี้ถูกส่งออกไป และทำให้สูญพันธุ์ไปในที่สุด ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการส่งออกช้าง เห็นควรกำหนดให้ช้างตกเป็นของแผ่นดิน - จะช่วยคงไว้ อนุรักษ์ไว้ ซึ่งช้างสำคัญ ช้างสีปลาด หรือช้างเนียม ให้เป็นช้างของพระมหากษัตริย์ - เนื่องจากช้างที่มีลักษณะสำคัญดังกล่าว ไม่เหมาะสมกับบุคคลทั่วไปที่จะครอบครอง	- ถ้าช้างที่จับได้ คือการจับจากป่า มิใช่ช้างตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะแล้ว การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นความผิดฐานล่าสัตว์ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ - การได้มาซึ่งช้างที่ได้ตกเป็นของแผ่นดิน ดังกล่าว หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ เรื่องดังกล่าวทั้งการได้มาและการทูลถวาย โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐนั้นต้องเป็นผู้خذใช้ ค่าทดแทนที่เป็นธรรมให้แก่เจ้าของช้างดังกล่าว และควรมีการเพิ่มบทบัญญัติที่จะให้สิทธิประชาชน เจ้าของทรัพย์สินในการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐในการกำหนดค่าทดแทน	- เจ้าหน้าที่ควรเป็นผู้ทูลถวาย ช้างดังกล่าวแด่พระมหากษัตริย์ - หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาไม่ควรกำหนดขั้นตอน และวิธีการให้มีความยุ่งยากเกินความสามารถ และความเข้าใจของชาวบ้านหรือประชาชน - เมื่อช้างสำคัญมีการเปลี่ยนมือผู้ครอบครองไป ควรให้ความสำคัญกับผู้ครอบครองแรก เพื่อป้องกันผู้ฉวยประโยชน์

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		และใช้สิทธิในชั้นศาลตามกฎหมายได้ด้วย ไม่สมควรที่จะกำหนดให้เป็นภาระหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ และผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้ ตามมาตรา ๖ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - เนื่องจากช้างสำคัญที่เป็นสัตว์คู่พระบารมีพระเจ้าอยู่หัว ไม่ได้มีแต่ช้างเผือกเท่านั้น ประกอบกับประชาชนทั่วไปที่เลี้ยงช้าง ไม่มีความรู้และไม่สามารถแยกได้ว่าช้างใดเป็นช้างสำคัญที่ต้องทูลเกล้าพระเจ้าอยู่หัวหรือไม่	
๖. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการช้างแห่งชาติ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์	- เนื่องจากมีคณะกรรมการที่ผู้มีความรู้เกี่ยวข้องกับช้างและเป็นหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับช้างแล้ว - เป็นการถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับช้าง - เนื่องจากช้างเลี้ยงเป็นสัตว์พาหนะมีจำนวนมากกว่าช้างป่า มีความหลากหลายในตัวช้าง ตัวความ ตัวเจ้าของ และงานอาชีพ การดูแลสุขภาพ รักษาพยาบาลและการดูแลเอาใจใส่	- มีจำนวนคณะกรรมการมากเกินไป - ฝ่ายข้าราชการและฝ่ายภาคประชาชนควรมีจำนวนเท่ากัน หรือมากกว่า เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผู้เลี้ยงช้างหรือผู้ประกอบการช้างโดยตรง - เสนอให้เพิ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือสถาบันการศึกษา เพื่อให้เป็นคณะกรรมการด้วย	- ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่สัตว์แพทย์ในพื้นที่ให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น - แก้ไข ข้อความคำว่า “ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์” โดยการเติมคำว่า “แห่งประเทศไทย”

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ด้านช่าง สัตวแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับช้าง สมาคม หรือมูลนิธิที่ดำเนินงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับช้าง ผู้เลี้ยงช้าง หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับช้าง จำนวนไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	มากซึ่งกรมปศุสัตว์ มีหน่วยงานรองรับพร้อมกว่ากรมอื่นนอกจากนี้ยังมีตัวแทนฝ่ายคนเลี้ยงช้างด้วย		
๗. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้เจ้าของช้างไปแจ้งต่อนายทะเบียนเมื่อช้างตกหลูกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ช้างตกหลูก และให้นายทะเบียนตรวจสอบหรือสอบสวนว่าเจ้าของได้มาโดยถูกต้องและสุจริต จากนั้นให้ออกสมุดประจำตัวช้าง พร้อมทำเครื่องหมายประจำตัวช้างที่ช้างนั้น โดยให้เจ้าของสัตว์รับผิดชอบราคาในการจัดหาเครื่องหมายประจำตัว	- เป็นการกำหนดขั้นตอน เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง - เมื่อช้างตกหลูก เจ้าของและผู้เกี่ยวข้องจะมีภาระในการดูแลแม่ช้าง และลูกช้างให้ปลอดภัยก่อน ดังนั้น ระยะเวลา ๓๐ วันน่าจะเพียงพอในการที่จะไปดำเนินการแจ้งได้ - เพื่อเป็นการป้องกันการลักลอบนำช้างป่ามาสวมสิทธิ์	- ระยะเวลาประมาณ ๓ เดือน น่าจะเหมาะสมกว่าหรือไม่ - ระยะเวลาเหมาะสมแล้ว แต่ปัญหาจะพบได้จากฝ่ายเจ้าหน้าที่ดำเนินการล่าช้า ดังนั้น ถ้ามีระเบียบรองรับเพื่อเอาผิดต่อนายทะเบียน เห็นว่า ระยะเวลา ๑๐ วันก็เพียงพอแล้ว - การกำหนดให้เลี้ยงช้างตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงช้างนั้น ยากที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง	- เสนอให้มีการกำหนดวิธีการแจ้งโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ - ในอนุบัญญัติเพิ่มเติม - ราคาในการจัดทำเครื่องหมาย ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับชาวบ้านหรือชาวเขาที่มีอาชีพเลี้ยงช้างตามบรรพบุรุษด้วย

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
ข้าง และต้องเลี้ยงดูช้างตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูช้างตามทื่อธิบดีประกาศกำหนด มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- สมุดประจำตัวช้าง และเครื่องหมายประจำตัวช้าง สามารถควบคุมและดูแลตรวจสอบได้ง่าย หากเกิดสิ่งต่างๆ กับช้างหรือเจ้าของ	- ควรเพิ่มระยะเวลาในการแจ้ง เนื่องจากบางหมู่บ้านบางพื้นช่วงหน้าฝนอาจทำให้ยากต่อการเดินทางออกจากหมู่บ้าน	- หากระบุเพิ่มเติมระยะเวลาที่นายทะเบียนต้องออกสมุดประจำตัวช้าง และทำเครื่องหมายประจำตัวช้าง จะทำให้สะดวกต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและชาวบ้านมากขึ้นหรือไม่ - ควรมีการเก็บตัวอย่างชีวภาพจากลูกช้างไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการยืนยันตัวลูกช้างในข้อกำหนดของอธิบดีด้วย
๘. ตามร่างมาตรา ๓ กำหนดให้ยกเลิกกฎหมาย ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ และพระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ กำหนดให้ช้าง เป็นสัตว์พาหนะที่ต้องจดทะเบียน ทำตัวรูปพรรณจากนายทะเบียน ซึ่งในร่างมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติ	- เพื่อให้ไม่มีกฎหมายที่มากเกินไปจนความจำเป็นและประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างสะดวก ไม่สร้างภาระให้กับประชาชนมากเกินไป เนื่องจากเจ้าของช้าง หรือผู้ประกอบการกิจการช้างจะได้ไม่ต้องไปดำเนินการขึ้นทะเบียนใหม่อีก - ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	- เนื่องจากจะได้ไม่สร้างความสับสนให้กับประชาชนที่จะต้องปฏิบัติตาม - ระยะเวลาในการแจ้งการครอบครองต่อนายทะเบียนภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ น้อยเกินไป ควรจัดตั้งกลุ่มงานศึกษาก่อน	- ควรพิจารณยกเลิกพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่บังคับใช้มาเป็นเวลานานแล้ว

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
นี้ กำหนดให้เจ้าของช้างมาขึ้นทะเบียนช้างต่อทะเบียนเช่นกัน จึงอาจมีผลทำให้เจ้าของช้างต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนช้างตามกฎหมาย ทั้ง ๒ ฉบับ ดังนั้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากจะกำหนดยกเลิก สัตว์พาหนะ ประเภท ช้าง ออกจากพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ เพื่อให้เจ้าของช้างมาดำเนินการขึ้นทะเบียนช้างภายใต้ร่างพระราชบัญญัตินี้ฉบับเดียว (ทั้งนี้ ช้างซึ่งได้จดทะเบียนตัวรูปพรรณตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก่อนร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. มีผลใช้บังคับให้ถือเป็นช้างตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มาแจ้งการครอบครองต่อนายทะเบียนภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๖๖))	- เนื่องจากที่ผ่านมา ช้างทั่วประเทศที่ได้ขึ้นทะเบียนมีจำนวนน้อยมากไม่ถึง ๕,๐๐๐ เชือก เห็นควรให้แยกช้างออกจากพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒		
๙. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้เจ้าของช้าง หรือควาญช้าง แจ้งการตายของช้างต่อนายทะเบียน สัตวแพทย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบสองชั่วโมง	- สอดคล้องกับมาตรา ๑๑ แห่ง พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ระยะเวลาในการแจ้งการตายของช้างภายใน ๒๔ - ๔๘ ชั่วโมงน่าจะเหมาะสมกว่า ๑๒ ชั่วโมง เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและ	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
นับตั้งแต่เมื่อข้างตาย เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงได้ ให้มาแจ้งภายในเจ็ดวันนับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เพื่อป้องกันการลักลอบการนำข้างปามาสมมติเป็นข้างเลี้ยงและการดำเนินที่เกี่ยวข้องกับข้างต่าง ๆ ด้วย - เพราะหากข้างนั้นตายโดยไม่ทราบสาเหตุ อาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นโรคระบาดร้ายแรงหรือไม่ จะต้องรีบดำเนินการควบคุม - ระยะเวลาสั้นเกินไป (12 ชั่วโมง) แจ้งการตายภายใน 48 ชั่วโมง เนื่องจากต้องรอผ่าพิสูจน์หรือเตรียมการใดๆต่อซากข้าง	- จะต้องให้เวลาในการจัดการซาก การแจ้งคนขุดหลุมฝัง การเดินทาง - ระยะเวลาการแจ้งการตายของข้างควรกำหนดเป็น ภายใน ๗ วัน และกำหนดให้ขั้นตอนแรกเจ้าของข้าง หรือควาญข้างต้องแจ้งต่อกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านก่อน - กรณีเหตุจำเป็นที่กำหนดให้มาแจ้ง ภายใน ๗ วัน นับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง เป็นช่วงระยะเวลาที่นานเกินไป	
๑๐. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ กรณีที่ข้างหายไป เจ้าของข้าง หรือตัวแทนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ทราบเหตุ และภายหลังเมื่อได้ข้างมา ให้แจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้คืน และ ในกรณีที่ไม่ได้ข้างคืน ให้เจ้าของส่งสมุดประจำตัวข้างคืนแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวัน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากระยะเวลา ๓๐ วัน ถือว่าเพียงพอสำหรับการตามหาข้างที่หายไปแล้ว - สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - เพื่อป้องกันและควบคุมการลักลอบส่งออกข้าง	- ระยะเวลาการแจ้งข้างหายต่อนายทะเบียนนั้นนานไปเกินไป เห็นควรกำหนดเป็น ภายใน ๓ - ๕ วัน - กรณีที่ข้างหายไป เห็นควรให้ เจ้าของข้าง หรือตัวแทนของเจ้าของข้าง สามารถแจ้งต่อนายทะเบียนได้ และระยะเวลาควรกำหนดเพียง ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่วันที่ทราบเหตุ - ระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าของข้างส่งสมุดประจำตัวข้างภายใน ๓๐ วัน น้อยเกินไป - เนื่องจากข้างเลี้ยงถือเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคลของเจ้าของ หากไม่สามารถพิสูจน์ว่าข้างนั้นได้ตายไป ราชการจะขอคืนสมุดประจำตัวข้างคืนด้วยเหตุผลป้องกันการสวมทะเบียนไม่น่าจะ	- ระยะเวลาเท่าไรจึงจะถือว่าไม่ได้ข้างคืน

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		ขอบรม ภาครัฐที่รับจดทะเบียนทำสมุดประจำตัวควรจะต้องดำเนินการช่วยเหลือและไม่ควรให้ส่งสมุดคืนถ้าไม่ได้ข้างคืน	
๑๑. ท่านเห็นว่า การกำหนดยกเว้นให้ผู้ที่ครอบครองซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ตามกฎหมายว่าด้วยงาช้าง และผู้ที่ครอบครองซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ตามลักษณะหรือขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนด ไม่ต้องมาแจ้งการครอบครองการได้มาต่อนายทะเบียนและขออนุญาตค้าซากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้างต่อนายทะเบียน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากมีกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว จึงไม่ควรดำเนินการซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น - เนื่องจากผู้ครอบครองงาช้างได้แจ้งต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติงาช้างไว้แล้ว จึงไม่ต้องมาแจ้งการครอบครองการได้มาต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ - เพื่อป้องกันและควบคุมการลักลอบการซื้อขายผลิตภัณฑ์จากช้างในระดับชาติ - เนื่องจากผู้ครอบครองซากของช้างบางประเภทเป็นไปตามความเชื่อทางวัฒนธรรมไม่ได้ทำเพื่อการค้าแต่อย่างใด	- ควรกำหนดให้มาแจ้งการครอบครองเนื่องจาก ซากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างบางชนิดอาจไม่ทราบแหล่งที่มา จึงควรป้องกันการครอบครองที่ผิดกฎหมาย - การกำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมปศุสัตว์ในการประกาศขนาดเช่นนี้ อาจส่งผลถึงผู้ที่ได้แจ้งการครอบครองงาช้าง ตาม พ.ร.บ.งาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องมาดำเนินการตามร่างพ.ร.บ.นี้ - เกิดความซ้ำซ้อน เป็นภาระแก่ประชาชน - ลักษณะและขนาดที่อธิบดีประกาศกำหนดอาจมีน้อยเกินไปทำให้ทำยากต่อการตรวจสอบควรมีการศึกษาเพิ่มเติม	
๑๒. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการช้างมีอายุ ๓ ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต มีความเหมาะสมหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	- ควรกำหนดให้มีการตรวจติดตามสถานประกอบกิจการช้างทุกปีร่วมด้วย - อายุใบอนุญาตประกอบกิจการช้างมีความเหมาะสมแล้ว - เพื่อควบคุมตรวจสอบผู้ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับช้างและเป็นการสำรวจผู้ดำเนินการอย่างมีระบบ	- ควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มขึ้น จาก ๓ ปี เป็น ๕ ปี และการออกระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยเฉพาะเรื่องของระยะเวลาควรมาจากฐานอ้างอิงที่มีระบบงานวิจัยรองรับเพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติได้จริง และมีให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ใดผู้หนึ่ง	- มาตรา ๒๓ ปัจจุบัน การจดทะเบียนประกอบกิจการช้างมีความหลากหลายทั้ง เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ กระทรวงพาณิชย์ อยากให้มีการจดทะเบียนที่กรมปศุสัตว์ที่เดียว เพื่อจะ

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		- ควรกำหนดอายุใบอนุญาตในครั้งแรกเป็น ๓ ปี และครั้งต่อ ๆ ไปให้กำหนดเป็น ๔ ปี เพื่อประเมินคุณภาพของสถานประกอบการข้าง	ได้สามารถควบคุม และมีข้อมูลได้ครบถ้วน
๑๓. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่จะนำช้างไปยังจังหวัดอื่น ต่อนายทะเบียน ทุกครั้งที่จะนำช้างไป เว้นแต่กรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็น ให้ดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนภายหลังเมื่อเหตุนั้นสิ้นสุดลง มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร	- เพื่อให้ทราบที่มาที่ไปของช้างเมื่อไปจังหวัดอื่น - การกำหนดข้อยกเว้นสำหรับกรณีจำเป็นเหมาะสมแล้ว เนื่องจากอาจเกิดกรณีฉุกเฉินไม่สามารถที่จะดำเนินการแจ้งได้ทันที - ควรกำหนดมาตรการหรือช่องทางการแจ้งต่อนายทะเบียนโดยสะดวกให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการลดภาระที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน โดยไม่สมควร เช่น แจ้งทางระบบออนไลน์ แอปพลิเคชัน ฯลฯ - เนื่องจากการเคลื่อนย้ายช้างมีปัจจัยหลายประการ เช่น ช้างป่วยหรือเป็นกรณีสุดวิสัย และจำเป็น ไม่สามารถรอแจ้งการเคลื่อนย้ายช้างต่อนายทะเบียนได้	- ควรแจ้งการนำช้างไปยังจังหวัดอื่นทุกกรณี และไม่ควรกำหนดให้มาแจ้งเมื่อเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นสิ้นสุดลง - เนื่องจากเหตุจำเป็นของแต่ละคนแตกต่างกัน ดังนั้น การการเคลื่อนย้ายช้างทุกครั้งควรมีการขออนุญาตต่อนายทะเบียนก่อน - ควรพิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาด้วยหรือไม่ เช่น ไป/กลับในวันเดียวกัน เป็นต้น	- ควรยกเว้นการเคลื่อนย้ายช้างเพื่อเข้ารับการรักษาต่อในสถานพยาบาลสัตว์
๑๔. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้โดยเฉพาะ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- การขออนุญาตสอดคล้องกับมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - เพื่อป้องกันการลักลอบค้าช้างเถื่อน และผลิตภัณฑ์ของช้างอย่างผิดกฎหมาย - เนื่องจากยากที่จะพิสูจน์ว่าเป็นชากช้างจาก	- ผู้อนุญาตเห็นควรเป็นนายอำเภอ - ไม่เห็นด้วยกับการค้าช้าง ชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์จากช้าง - ช้างตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นช้างเลี้ยง ไม่ใช่ช้างป่า ควรสงวนแต่ช้างป่า - ควรพิจารณาอนุญาตในรูปแบบของคณะกรรมการ	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
	ในประเทศหรือจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่พรมแดนติดกันมีช้างชนิดเดียวกัน	- มีข้อสงสัย เรื่อง CITES เพราะจะกลายเป็น กฎหมายซ้ำซ้อนกัน และ ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม ซ้ำซ้อน	
๑๕. ท่านเห็นว่า การกำหนดให้ช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ที่จะส่งออก นอกราชอาณาจักร ให้กระทำเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อการ คุ้มครองช้าง การอนุรักษ์ช้าง หรือเพื่อ ความปลอดภัยของประชาชนที่กระทำ โดยทางราชการ หรือเพื่อความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศซึ่งกระทำโดยรัฐบาล เท่านั้น และกรณีผู้ซึ่งมิใช่ราชการหรือ รัฐบาล ให้กระทำเฉพาะกรณีเป็นการ ส่งออกจัดการแสดงนิทรรศการ เพื่อการ เผยแพร่ประเทศไทยเป็นการชั่วคราว ได้คราวละห้าปี ขอยกขระยะเวลาได้ คราวละห้าปี แต่รวมระยะเวลาทั้งสิ้นได้ ไม่เกินสิบห้าปี โดยต้องจัดวางหลักประกัน ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตในอัตรา ไม่น้อยกว่าราคาประเมินของช้าง ซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง ไว้กับ กรมปศุสัตว์ โดยผู้รับอนุญาตให้ส่งออก	- เนื่องจากเป็นไปตามกฎหมายสากล - เห็นด้วยในหลักกฎหมายดังกล่าว ภายใต้ การควบคุมของรัฐอย่างมีระบบ แต่ควรตั้ง หลักประกันไว้สูงๆ - เพราะมีขั้นตอนเยอะ ทั้งต้นทางและปลายทาง และหากต้องการโครงการดูก หนึ่ง งา เล็บงวง ฯลฯ หรือใช้ขนส่งทางเรือยังต้องการ เวลานานขึ้น	- เพื่อการจัดแสดงนิทรรศการที่ต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่ประเทศไทย คราวละ ๕ ปี นั้น ยาวนานเกินไป ทั้งการดูแลจัดเก็บ การรักษาไว้ และยากต่อการติดตามตรวจสอบ - มุลนิธิเพื่อนช้างยังคงมีจุดยืนกับการไม่เห็น ด้วยกับการนำช้างออกไปต่างประเทศ การศึกษาวิจัย สามารถกระทำได้ในประเทศไทย - ควรห้ามเฉพาะช้างป่า ช้างที่ตรวจ DNA ได้ว่า เป็นช้างเลี้ยงไม่ควรห้าม ควรส่งเสริมให้มีการ ปรับปรุงพันธุ์ - เพื่อเป็นการคุ้มครองและอนุรักษ์ช้างไทย จึงไม่ควรให้ผู้ซึ่งมิใช่ราชการหรือรัฐบาลส่งออก ช้างนอกราชอาณาจักร จึงควรยกเลิกมาตรา ๓๖ วรรค ๓	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
ต้องดำเนินการนำช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้างนี้ กลับเข้ามาในราชอาณาจักรและส่งมอบให้กรมปศุสัตว์ ภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร			
๑๖. ท่านเห็นว่า การกำหนดห้ามมิให้ผู้ใด นำช้าง ละทิ้งช้าง หรือปล่อยช้างไปในที่สาธารณะหรือเดินทางบนทางหลวง หรือกระทำการใด ในลักษณะที่อาจทำให้ช้าง ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือโดยประการที่ทำให้ช้างเจ็บป่วย หรือขาดแคลนอาหาร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว หรือเพราะช้างนั้นมีอาการอันตราย และห้ามมิให้นำช้างออกเร่ร่อนในที่สาธารณะ หรือท้องถนน เพื่อแสวงหาประโยชน์ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	- ควรชี้แจงเหตุสุดวิสัยให้ชัดเจนและครอบคลุม - เพราะช้างเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองควรได้รับการดูแลเป็นอย่างดี - เพื่อป้องกันการทารุณกรรม แต่ชาวบ้านที่เลี้ยงช้างอาจขาดรายได้ซึ่งต้องนำมาซื้ออาหารให้ช้าง/ยารักษาโรค จึงอยากให้มีความแนวทางแก้ไขปัญหานี้ด้วย - สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ - มูลนิธิเพื่อนช้างได้ต่อสู้มิให้นำช้างออกมาเร่ร่อนมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปี ๒๕๓๖ ด้วยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้าง คน และทรัพย์สิน - เพื่อดูแลพิทักษ์สวัสดิภาพของสัตว์ป่าอย่างเป็นรูปธรรม - ควรมีบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนที่เหมาะสมด้วย	- ช้าง ถ้าคนที่สุรินทร์คือเขาเลี้ยงช้างเป็นอาชีพ ช่วยในการทำมาหากิน การเอาออกมาเดินถนน ถ้าไม่ได้ว่ามีการทุบตี ทำร้าย ทารุณกรรม ก็ควรให้ชาวบ้านเขาได้ทำมาหากิน - ควรพิจารณามาตรการรองรับไว้ด้วย ว่าหากเกิดกรณีเช่นนี้จริงต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อมิให้เป็นภาระกับสังคมต่อไป	- ตามมาตรา ๑๙ ต้องควบคุมดูแลช้างให้เหมาะสมตลอดเวลา ไม่เฉพาะกรณีช้างตกมัน มิให้ช้างไปทำอันตราย และควรย้ายไปไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการจัดสวัสดิภาพช้าง

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
	- เพราะโดยทั่วไปในเขตเมือง สภาพไม่เหมาะสมการเดินทางของช้าง แต่บางสถานการณ์หากเกิดความจำเป็นและมีการดูแลมีอุปกรณ์ป้องกันก็ไม่ควรมีความผิด เช่น การร่วมขบวนแห่		
๑๗. สภาพบังคับอาญาโทษจำคุก โทษปรับ และริบทรัพย์ (ร่างมาตรา ๖๖ ถึงร่างมาตรา ๗๒) เหมาะสมแล้วหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	- โทษเหมาะสมแล้ว ไม่มากเกินไป - เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา - เห็นด้วยต่อแนวทางในการดูแลช้างในช้างต้น	- โทษคนไม่เกรงกลัวแล้ว เนื่องจากเหตุในการลดหย่อนหลายทาง ทำให้คนกลับมาทำผิดใหม่ซ้ำๆ - โทษมากเกินไป ควรมีการศึกษาก่อน - ตามร่างที่ส่งมา กำหนดให้สภาพบังคับอาญาอยู่ที่ มาตรา ๕๖ ถึง ๖๕ ซึ่งการกำหนดความผิดและสัดส่วนการลงโทษ ต้องคำนึงถึงหลักความสุจริต (เป็นไปได้หรือไม่ที่ตอนแรกเกิดยังไม่แสดงลักษณะสำคัญครบ เมื่อเวลาผ่านไปช้างได้แสดงลักษณะเด่นขึ้นมา) และสัดส่วนการกำหนดโทษที่เป็นธรรมบางมาตรากำหนด	- จำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ประเด็นบทบัญญัติที่ใช้คำว่า “และ” ไว้แล้ว จะต่างจาก “หรือ” ทั้งจำทั้งปรับอย่างไร)
๑๘. อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ท้ายบัญชีร่างพระราชบัญญัติช้าง พ.ศ. มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร	- เนื่องจากช้าง ๑ ตัว มีราคาสูงถึง ๓ - ๔ ล้านบาท ดังนั้น การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จึงเหมาะสมแล้ว - เพราะช้างเป็นสัตว์ที่ติดอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ : ซีเตส (CITES)	- อัตราค่าธรรมเนียมบางกรณีมีช่องโหว่เนื่องจากค่าเงินสมัยนี้เป็นเงินเฟ้อ เห็นควรปรับแก้ - เนื่องจากมีราคาที่สูงเกินไปควรลดลงเหลืออย่างละครึ่ง	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
	- มากพอที่ทำให้ประชาชนเกรงกลัวต่อการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย - เพียงแต่รัฐต้องเผยแพร่กฎหมายนี้และบทเฉพาะกาลให้ดีให้ประชาชนรับรู้โดยทั่วกัน โดยเฉพาะประชาชนที่มีส่วนได้เสีย	- ขอให้พิจารณาค่าสมุดประจำตัวข้างสำหรับชาวป่า ชาวเขาที่เลี้ยงช้างสืบต่อกันมาจากรุ่นบรรพบุรุษ - ค่าธรรมเนียมซากของช้างค่อนข้างน้อย หากเทียบกับมูลค่าของงาช้างขนาดใหญ่ - ค่าธรรมเนียมสมุดประจำตัวช้างสูงเกินไป ควรกำหนดไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท - เป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ และเป็นการผลักภาระให้กับประชาชนมากเกินไป - ค่าธรรมเนียมประกอบกิจการช้าง ควรแยกตามขนาด 1. ปางช้างเล็ก (๑ - ๑๐ เชือก) ๑๐,๐๐๐ บาท 2. กลาง - เล็ก (๑๑ - ๓๐ เชือก) ๒๐,๐๐๐ บาท 3. ใหญ่ - เล็ก (มากกว่า ๓๐ เชือก) ๓๐,๐๐๐ บาท - ค่าธรรมเนียมสมุดประจำตัวช้าง ๕,๐๐๐ บาทแพงเกินไป อยากให้ลดลงเหลือ ๒,๐๐๐ บาท - ค่าธรรมเนียมส่งออกช้างถูกเกินไป อยากให้ขึ้นราคามากกว่านี้ เนื่องจากราคาซื้อขายช้างในยุโรป อาจถึง ๑๐ ล้านบาท อยากให้เพิ่มถึง ๑ - ๒ ล้านบาท - ค่าธรรมเนียมนำเข้าและส่งออกช้าง ถ้าเป็นเพื่องานวิจัย (ที่มีหลักฐานชัดเจนว่าไม่เป็นไป	

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
		เพื่อการค้า) ควรกำหนดต่ำกว่านี้ หรืออาจจะยกเว้นให้โดยเฉพาะ	
๑๙. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	- น่าจะทำการศึกษาสอบถามคเลียงช้างทั่วประเทศก่อนทำร่าง - กรณีช้างทำร้ายคนได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือทรัพย์สินเสียหาย ควรมีก่อวไว้ใน พรบ.ช้าง ไว้ด้วยหรือไม่ - ขอขอบคุณ ทางมูลนิธิเพื่อนช้างรพระราชบัญญัติช้าง เป็นการเฉพาะนี้มาเป็นเวลากว่าสามสิบปี - อยากให้มีการควบคุม การดูแลแมวและสุนัขจรจัดด้วยครับ - ควรสรุปประเด็นคำถามให้มีความกระชับ เพื่อเชื้อเชิญให้กลุ่มเป้าหมายมีความสนใจที่จะแสดงความคิดเห็นจนจบ ทั้ง ๑๘ ข้อ - กรณีบทเฉพาะกาลมาตรา ๖๖ ที่ให้เจ้าของช้างแจ้งครอบครองช้าง ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติบังคับใช้นั้น หากล่วงเลยระยะเวลา ๖๐ วัน แล้วผลจะเป็นอย่างไร ไม่มีระบุถึงขั้นตอนหรือโทษหลังจากนั้น - ควรจะต้องเรียกประชุม คนที่ประกอบกิจการช้างก่อน หาเหตุและผล เพื่อปรับพิจารณาใช้ร่างกฎหมาย - ควรมีการศึกษาแต่ละประเด็นของกฎหมายมากกว่านี้ โดยให้ความรู้และผู้เลี้ยงช้างมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพราะช้างเป็นเรื่องใหญ่ และมีผู้ผู้เชี่ยวชาญมากมาย ควรมีความละเอียดมากกว่านี้ - ตั้งชื่อพระราชบัญญัติใหม่เป็น “พระราชบัญญัติส่งเสริมการเลี้ยงช้างไทย” - ในร่างมาตรา ๑๙ กำหนด “เว้นแต่เป็นเหตุสุดวิสัย...” เสนอให้เทียบเคียงบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “มาตรา ๔๓๓ ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์ ท่านว่าเจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ฝ่ายที่ต้องเสียหายเพื่อความเสียหายอย่างใดๆ อันเกิดแต่สัตว์นั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรแก่การเลี้ยงการรักษาตามชนิดและวิสัยของสัตว์ หรือตามพฤติการณ์อย่างอื่น หรือพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นย่อมจะต้องเกิดมีขึ้นทั้งที่ได้ใช้ความระมัดระวังถึงเพียงนั้น อนึ่ง บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าวมาเป็นวรรคตนั้น จะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลผู้ที่เร้าหรือยั่วสัตว์นั้นโดยละเมิด หรือเอาแก่เจ้าของสัตว์อื่นอันมาเร้าหรือยั่วสัตว์นั้นๆ ก็ได้ - มูลนิธิคีนันช้างสุธรรมชาติ ขอเรียนว่า มูลนิธิฯ เห็นด้วยกับหลักการและถ้อยคำเรื่องการปล่อยช้างคืนสู่ธรรมชาติ ซึ่งปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๗๐ ของร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวทั้งสองมาตรา จะเกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ช้างของประเทศไทยอย่างยิ่ง อีกทั้งช่วยให้ช้างที่ได้รับการปล่อยคืนสู่ธรรมชาติได้รับการคุ้มครอง		

ประเด็นที่มีการรับฟังความคิดเห็น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
	มีสถานะเป็นสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ ตรงตามข้อเสนอของมูลนิธิฯ ทั้งนี้มูลนิธิฯ ขอขอบคุณกรมปศุสัตว์ที่ได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฯ ตามข้อเสนอของมูลนิธิฯ - ควรใช้ชื่อ พ.ร.บ.ช้างเลี้ยง พ.ศ. ... เพื่อให้เกิดความชัดเจนเนื่องจากไม่บังคับใช้กับช้างป่า - กรณีช้างต้องขึ้นทะเบียนตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงควรยกเลิกกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับช้าง รวมทั้ง กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนทางกฎหมายและไม่เป็นภาระกับประชาชนจนเกินสมควร - กรณีซากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างต้องอยู่ภายใต้หลักกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงควรนำหลักกฎหมายในพระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาวางหลักไว้ในร่างฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบันงาช้างเลี้ยงต้องไปดำเนินการทางกฎหมายกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช		

